

Rapsų ir kanolos rinkos naujiny

Naujinį parengė „ISTA Mielke GmbH“ – aliejinių augalų, aliejaus ir riebalų bei aliejinių rupinių analizių ir prognozių agentūra, įsikūrusi Hamburge, Vokietijoje. Svetainėje www.oilworld.de pateikiama daugiau informacijos apie įmonės profilį ir atskiras paslaugas.

Rekordinis perdirbimas, smarkiai sumažėjęs importas ir padidėjęs eksportas gerokai sumažino ES rapsų sėklų pasiūlą 2023/24 m. derliaus sezono antroje pusėje. Tačiau gresiantis trūkumas dar neatsispindi ES rapsų kainose, kurios per pastaruosius tris mėnesius svyravo palyginti siaurame 460-490 JAV dolerių intervale, todėl ES rapsų sėklų kaina, palyginti su Kanados kanolos kainomis, išliko mažesnė.

Kanados kanolos ateities sandoriai ICE biržoje per pastarąsias tris savaites buvo santykinai silpnesni nei ES rapsų, todėl gegužės mėn. pozicijoje priemonė sumažėjo tik iki 1 JAV dolerio baigiantis sausio 11 d., palyginti su 26 JAV doleriais gruodžio 27 d. ir 40-50 JAV dolerių lapkričio viduryje. Tačiau norint a) palengvinti importą ir b) paskatinti ūkininkų pardavimus ES, reikalingas tolesnis santykinis kainų didėjimas ES.

Kadangi Kanados kanolos importo maržos nėra, o Ukrainoje sezoniškai maža pasiūla, 2024 m. balandžio–birželio mėn. ES rapsų perdirbėjai bus labai priklausomi nuo Australijos kanolos importo. Tačiau lapkričio ir gruodžio mėn. australų eksportas į ES smarkiai atsiliko nuo praėjusių metų apimtį ir prarado rinkos dalį, kurią užėmė Japonija, Pakistanas, Meksika ir Jungtiniai Arabų Emyratai.

Pranešama, kad nepristatytų rapsų pardavimai į ES yra santykinai nedideli, ir dar neaišku, ar bus laiku vykdomi papildomi pirkimai, atsižvelgiant į santykinai ilgą gabenimo laiką, taip pat į ribotą Australijos eksporto logistiką.

Rekordinis rapsų perdirbimas padidino ES aliejinių sėklų perdirbimą iki naujo 2023 m. lygio. Po ženklaus metinio padidėjimo sausio–rugsėjo mėn. rapsų perdirbimas 2023 m. spalio–gruodžio mėn. šiek tiek sumažėjo ir sudarė 6,3 mln. t, todėl 2023 m. bendras rapsų perdirbimas išaugo iki 24,4 mln. t (1,8 mln. t).

Nors dėl sojų rupinių trūkumo pasaulinėje rinkoje ir atitinkamo kainų augimo ES rapsų rupinių kainos spalio–gruodžio mėn. išliko stabilios, rekordinė gamyba akivaizdžiai viršijo rapsų aliejaus paklausą ES, todėl Roterdamo zonoje kainos gruodžio mėn. vidutiniškai sumažėjo tik iki 983 JAV dolerių už toną (20 % mažiau nei prieš metus). Tačiau dabartinis pasiūlos perteklius bus tik laikinas. Tikimasi, kad didėjantis suvartojimas ir artėjantis ES rapsų perdirbimo sulėtėjimas pakeis pastarojo meto rapsų aliejaus kainų mažėjimo tendenciją.

2024 m. perspektyvos rodo, kad augalinio aliejaus ir baltymų rinkos skiriasi. Tikimasi, kad dėl gerokai sulėtėjusios bendros rapsų, saulėgrąžų ir palmių aliejaus gamybos padidės priklausomybė nuo sojų aliejaus. Manoma, kad tai artimiausiais mėnesiais palaikys ES augalinio aliejaus kainas, o aliejinių rupinių kainos turėtų gerokai nukristi. Didėjanti aliejaus dalis skatins didelio derlingumo aliejinių sėklų perdirbimą, o tai bus parama ES rapsų kainoms.

2024.01.15

OIL WORLD (ISTA Melke GmbH, Hamburg)